Program nauczania w ramach Olimpiady Informatycznej

Wojciech Baranowski

$4 \ {\rm lutego} \ 2024$

Spis treści

1	Wst	m Vstep		
	1.1	Git		
		1.1.1	Git - przykład liniowy:	
		1.1.2	Git - w praktyce:	
		1.1.3	Repozytorium	
		1.1.4	Repozytorium - przykład	
		1.1.5	Repozytorium - klucze	
		1.1.6	Repozytorium - w praktyce	

1 Wstęp

W tej sekcji umieszczone będą pojęcia, których zrozumienie oraz znajomość praktyczna są niezbędne do dalszej kontynuacji nauki.

1.1 Git

Git - system kontroli wersji opracowany przez Linusa Torvalds'a w 2005 roku. Służy on do utrzymywania historii zmian danego zbioru plików i katalogów w potencjalnie rozdystrybuowanym środowisku. Pozwala na zrównoleglenie pracy wielu deweloperów nad jednym projektem, poprzez utrzymywanie nieliniowej struktury zmian.

1.1.1 Git - przykład liniowy:

Alice rozwija aplikację, jednak przydałaby się jej możliwość potencjalnego powrotu do poprzedniej (działającej) wersji programu, jeśli nowa zmiana pójdzie nie po jej myśli. Decyduje się więc skorzystać z git'a. Każdorazowo, gdy jej program znajdzie się w dostatecznie stabilnym stanie, Alice tworzy commit'a utworzonych przez nią zmian. Dzięki temu w dowolnym momencie może wrócić do dowolnego zacommitowanego punktu czasowego.

1.1.2 Git - w praktyce:

Mamy gotowy program, który liczy średnią arytmetyczną dwóch liczb (póki co całkowitych, zwracany wynik także jest całkowity).

- 1. inicjalizujemy repozytorium git'a: git init,
- 2. tworzymy gałąź (linię czasową) dla naszego programu: git checkout -b nazwa,
- 3. dodajemy nasz program do zbioru plików, które chcemy zacommitować: git add program.cpp,
- 4. commitujemy nasze zmiany: git commit -m "initial commit".

Następnie przerabiamy program tak, by obsługiwał liczby zmiennoprzecinkowe.

- 1. dodajemy nową wersję pliku do zbioru plików, które chcemy zacommitować: git add program.cpp,
- 2. commitujemy nasze nowe zmiany: git commit -m "floating points",
- 3. możemy zobaczyć historie naszych commitów przy pomocy następującej komendy: git reflog.

Załóżmy, że chcemy się cofnąć do poprzedniego commita, w którym program działał jedynie dla liczb całkowitych, a następnie zmienić jego działanie tak, że tylko wynik byłby liczbą zmiennoprzecinkową.

- 1. wylistowywujemy historię commitów: git reflog,
- 2. znajdujemy hash interesującego nas commita, do którego chcemy wrócić,
- 3. resetujemy program do wersji z wybranego commita: git reset --hard hash-commita,

W ten sposób możemy rozpocząć pracę na wcześniejszej wersji programu, a następnie zacommitować alternatywne rozwiązanie.

1.1.3 Repozytorium

Repozytorium gita pozwala na przechowywanie historii wersji w chmurze. Najpopularniejszym serwisem świadczącym takie usługi jest **github.com**. W celu skorzystania z githuba niezbędne jest utworzenie konta w serwisie. Następnie w ramach danego projektu należy utworzyć odpowiadające mu repozytorium, z którym następnie można zsynchronizować lokalnego gita.

1.1.4 Repozytorium - przykład

Dotychczasowo Alice rozwijała swoją aplikację na jednym urządzeniu. Ostatnio stwierdziła, że dostęp do projektu na drugim urządzeniu znacznie ułatwił by jej pracę. Decyduje się więc na zastosowanie repozytorium w serwisie github.com. Alice tworzy w serwisie repozytorium dla jej aplikacji, a następnie synchronizuje z nim swojego gita. Od tej pory Alice może w dowolnym momencie umieścić (wypchnąć) jej lokalne zmiany na githuba, a następnie pobrać (sklonować) na drugie urządzenie.

1.1.5 Repozytorium - klucze

Aby móc uwierzytelnić naszego klienta konsolowego w serwisie github, a co za tym idzie uzyskać dostęp do wypychania lokalnych zmian do repozytorium, musimy najpierw skonfigurować klucze dostępu dla danego urządzenia.

- 1. generujemy klucze w naszym systemie, które posłużą do uwierzytelniania w githubie ssh-keygen -t rsa -b 4096 -C "adres-email-użyty-na-githubie",
- 2. domyślnie klucze dostępne są w katalogu /home/nazwa-użytkownika/.ssh,
- 3. kopiujemy zawartość klucza publicznego (klucz z rozszerzeniem .pub),
- 4. dodajemy klucz na githubie w zakładce settings/SSH-and-GPG-keys jako nowy klucz SSH.

1.1.6 Repozytorium - w praktyce

Założyliśmy wcześniej konto w serwisie github.com. Teraz chcemy udostępnić w nim nasz projekt.

- 1. tworzymy nowe repozytorium na githubie, które będzie przeznaczone dla naszej aplikacji,
- 2. łączymy lokalne repozytorium gita z githubem: git remote add origin adres-repozytorium,
- 3. wypychamy lokalne zmiany do repozytorium: git push origin nazwa-gałęzi.

Następnie chcemy sklonować projekt z githuba na innym urządzeniu.

- 1. wchodzimy do katalogu, w którym chcemy przechowywać nasz projekt,
- 2. klonujemy projekt za pomocą linku: git clone link-do-sklonowania-repozytorium.

W przypadku, gdy wprowadziliśmy zmiany na jedym urządzeniu i chcemy zaktualizować stan projektu na innym urządzeniu, wykonujemy następujące czynności.

- 1. wchodzimy do katalogu projektu,
- 2. aktualizujemy gita o informacje odnośnie stanu repozytorium na githubie: git fetch,
- 3. aktualizujemy lokalnego gita: git pull.

W przypadku wystąpienia niezgodnych wersji wersjonowania pomiędzy gitem lokalnym oraz githubem, wystąpić mogą tzw. konflikty, czyli miejsca w projekcie, gdzie programista musi zadecydować jaką wersję części aplikacji git ma uznać za poprawną. W zależności od narzędzie konflikty można rozwiązywać na różne sposoby, dlatego przytoczę jedynie scenariusze, w których konieczne może okazać się zastosowanie działań forsownych.

- 1. Jeśli próba aktualizacji gita lokalnego się nie powiedzie, natomiast interesująca nas wersja programu znajduje się na githubie, najprościej jest po prostu usunąć lokalny katalog z projektem, a następnie ponownie go sklonować.
- 2. Jeśli próba wypchnięcia zmian na githuba się nie powiedzie, natomiast interesująca nas wersja programu znajduje się na lokalnym gicie, to możemy dokonać wypchnięcia siłowego: git push --force origin nazwa-gałęzi.